

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átveve:	
Egész évre	6 frt — kr.
Negyedévre	1 „ 05 „
Helyben házhöz hordva:	
Egész évre	8 frt — kr.
Negyedévre	2 frt — kr.
Vidékre postán szállítva:	
Egész évre	10 frt — kr.
Negyedévre	2 „ 00 „

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden nap a hétfői és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Apáczai u. 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállal felelősséget.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 kr.

NAGYVÁRAD, november 16.

Tárgyalás a horvát zavargások ügyében.

Minden tett bírálatánál tekintetbe kell venni a rugókat, melyek a cselekvőt mozgatták és a cselekvő eszmekörét, melylyel ő tettéről magának képet alkot. E két motívum ismerete után tudunk csak objektív, tárgyilagos képet alkotni magunkban a bírálandó tényről, s nagyon sokszor teljesen ellenkező lesz az objektív kép a szubjektívval szemben.

A bíró az objektív kép szerint, a laikus nép a szubjektív szerint ítél. Mivel pedig az objektív ítéltnél a tételes törvény és megfontolás alap, azért tisztelt a bírói ítélet, s kárhoztatandó a nép ítélet a „linch“, mely személyes impressiók után a szenvedély hatása alatt ítél.

Éppen az objektivitás teljes megőrzése végett szokták az idegizgató dolgok felett bizonyos idő eltelté után kezdeni az ítélkezést, hogy a személyes elfogultság kizárassék az ítéletből.

Minden egészséges lelkű embert megérázott a szjenicsáki vérengzés híre. Maga Khuen-Héderváry gróf is szükségesnek látta ez esetből kifolyólag azonnal elrendelni a statáriumot Horvátország egyes részeire.

Éles hangon tárgyalták a magyar lapok az esetet, a bíróság is megindította a vizsgálatot ez ügyben s tegnap volt ez ügyben az első tárgyalás.

Alig ha újból kell elmondani az esetet.

Három hivatalnok ment ki Szjenicsák horvát községbe s midőn a községháza előtt le szállottak, megrohanta őket a nép, botokkal, fejszékkel leütötte valamennyit s mikor ki bugygyant az áldozatok vére, a nép dühe tetőpontra hágott és fogaikkal kezdték lépni a haldoklók husát és midőn az egyik vízért esdekelt, egy asszonyi-állat le nem írható állatiasságot követett el a haldoklón.

A gyilkosokat elfogták és ezek tettük természetesen magyarázataként azt adták elő, hogy *akiket megöltek, azok magyarok voltak.*

Ezen tény óta hosszabb idő telt el s objektíve tekintve a dolgot csak azt mondhatjuk, amit előbb éreztünk, hogy kegyetlen, vad, állatias dolog volt ez, melyért a rettenetes büntetés nem maradhat el. Csak aztán helyes legyen az a büntetés. A sulya ne a botra essék mely ütött, hanem a kézre, mely a botot tartotta.

Rendszeres lázítás gyümölcse ez a gyilkolás. Hónapokon át, vásárokon és korcsmai összejöveteleken metelyezték a népet, azt a nyomoruságos buta népet, mely elhitte kétségbeesztő műveletlenségében, hogy ha a magyar zászló 24 órán át temploma tornyán leng, úgy rabszolgákká lesznek, kiktől el veszik a magyarok jószágait, marhákat és — asszonyaikat. Azt hitték, ennek a megvalósítására jön közéjük az a három kabátos ember, s ők a maguk kedély világa szerint igyekeztek megakadályozni — agyon kinczték a három védtelen embert.

Beszélni szoktunk magyar állam-eszméről. Hol van az? Itt a Tisza mentén, hol szó sem lehet egyébről. És más-hol az országban?

Erdélyben letépik a magyar zászlót, Laczfaluban csak császárról tudnak, a felvidéken nem bír az Emke a panszlavizmussal, Zágrábban elégetik a magyar lobogót, Fiumében Gotterhaltéval tüntetnek, Szjenicsákban megölik azokat, kiket a magyarság gyanúja terhel.

Micsoda haladást tudunk felmutatni a magyar állameszme elismerésében? Hajdan oláh, szerb, horvát, világhírű magyar hőseket nevelt, ma e nemzetiségek között halálos veszedelem magyarnak lenni.

Mivel adtunk erre okot?

Hajdan jobbágyok voltak e nemzetségek, ma épp oly szabadok mint mi. Horvátországnak óriási autonómiaja van, összes adója az övé — deficitje a miénk. A nemzetiségek sajtójának minden elismerő betűje az övék — szennye, piszkolódó rágalmái a miénk. Nemzeti nyelvüket meghagytuk nekik s ők nem türik a magyar szót. Honnan van az, hogy a magyar állameszme, mintha guta ütne meg a nemzetiségi határoknál — nem képes tovább haladni?

Hajh! Mindenütt a véderő leghatalmasabb és tiszteletet parancsoló tényezője az állameszmének, magyar hadsereg pedig nincs. Máshol a kormány mindent elkövet az állameszme tekintélyének emelésére, nálunk kormánypárti képviselőket liferálnak az államegység ellenségei — s megkapják a legmesszebb menő elnézést.

A „TISZÁNTÚL“ TARCZAJA.

A komoly játék.

Írta: Mendelényi Béla.

— Szervusz Miska!
— Szent Isten! Te vagy az Ottó?
— Én, fiam. Egyenesen Torockáról jövök.
— Miféle szél vet ide, a Metropolisba?
— Hm, hát jóllaktam a fennyőllattal, meg a borvizzel, aztán kíváncsi vagyok a kiállításra ennyi az egész.
— Helyes, öregem. Remélem, hozzád szálltál.
— Egyben itt is maradok.
— Szívem szerint szóltál. Ül le fiam, gyűjts rá. Mesélg már valamit a hazáról.
— Mit mesélsz? Medve históriákat? Hagyd el. Hol az asszonyod?
— A feleségem?
— Persze. Mi ütött hát hozzád egyszerre?
— Semmi.
— Te, csak nincs talán valami hiba a kréta körül?
— Tudom is én. Hagyd ezt a témát.
— De, sístergős-ropogós! Hiszen én hoz-

talak össze benneteket vagy három éve; így legalább is jogosan érdeklődöm, vagy mi?

— Nem arról szölok. De hát ez a tárgy nekem kellemetlen.

— Kutya meg a mája! Ne bolondozz, öreg! Romlás van köztetek vagy mi?

— Eh a feleségem művész-bolond lett egy idő óta; ennyi az egész.

— Micsoda? A Juliska művész-bolond?

— Az Isten szent nevére mondom, nagyon is az!

— Ej, te kopé, ne deklamálj! Nem szarvak vannak a látóhatáron?

— Ne tréfálj! Ő, ne tréfálj! Nem tudom.

— Hohó! jól adod. Majd megtudom én!

— Hiszed? Reméled? Mondj biztosat. Megcsókolom a kezeidet érte.

— No, no, Miska, hát ennyire lennél? Mondd, hogy tréfálsz.

— Hja, csak biztosat tudnék!

— Biztosat fogsz tudni, meglátod.

— Ne kémkedj veszedelmes lesz rád nézve.

Vigyázz!
— Biztosat fogsz tudni! Mondom!

— A feleségem jött meg?

— Igenis és azt izenteti, hogy nem jön vacsorázni, mert álmos.

— Mondja meg neki, kéretem, jöjjön be kissé, kedves vendégem van.

— Miska, hát ez mi?

— Tudod, valahányszor az operából hazajön, mindig ilyen.

— Hm, de te a férje vagy, nem?

— Pszt, jön már!

— Maga van itt?

— Csak én, nagyságos asszonyom.

— Miért nem jönnek hát be az emberhez?

— Nem tudtam, nem leszek-e terhére, nagyságos...

— Mi ütött magához, hogy ilyen szertartásos lett egyszerre?

— A medvék, nagyságos...

— Hallja, maga kiállhatatlan kezd lenni, a mióta nem láttam. Azért is magukkal vacsorázok.

— Kitűnő ötlet!

— No, parancsolj még ebből az özczombból.

— Nini, mi van a maga homlokán?

— Mi? Hol? Igen, egy nyakleves emléke.

A kerülöm feleségének egy gödöllyését akarta

THEA, RUM és THEA-SÜTEMÉNYEK;

továbbá mindennemű CSEMEGÉK

első kézből; nem bizományi raktár, nem lerakat;

a bizományos hasznát a n. é. közönségnek ajánlja fel

KÁDÁR JÁNOS,

FÜSZER-, BOR- és CSEMEGE-KERESKEDÉSE
NAGYVÁRAON.

Az igazságtalanul kiontott vér égbe kiált. Meghallja-e a kormány? Mert nem csak a három ember, de a magyar állam-eszme vérzett Szenicsákon.

Tenni, legalább a 12-ik órában kell valamit, tenni azoknak, kiknek kötelességük is, hatalmuk is van rá.

Megalkuvás nélküli tiszta nemzeti politikát követelünk. Védelmet a magyar állameszme számára, mert ez a föld a miénk, magyaroké Isten és a történelem előtt, a magyar haza jogaiból egy jöttát is elveszni hagyni — hazaárulás volna.

P—y.

A delegációk.

Bécsből távirják e hó 16-ról a »Bud. Tud.«-nak: B á n f f y Dezső báró miniszterelnök a delegatio tárgyalásaira ma reggel ide érkezett. L u k á c s pénzügyminiszter és F e j é r v á r y csak az albizottsági tárgyalásokra fognak ideérkezni. A delegációknak ő Felsége által leendő fogadás után B á n f f y báró miniszterelnök visszatér Budapestre, a honnan csak a külügyi albizottság szombati ülésére megy ismét vissza Bécsbe.

A magyar delegáció tárgyalási helyiségei izléses átalakítás folytán ismét olyan előkelő díszítést kaptak, aminekben azokat építésük alkalmával kiállították. A fehér és arany színekben díszített termek igen barátságos benyomást gyakorolnak. Az ülés padokat, amelyek úgy néztek ki, mint iskolai padok, a nagy ülésteremből eltávolították. A delegátusok fesztelenül ülnek a fal mentén, míg az elnökség, a miniszterek és a kormány képviselők számára a terem közepén T alakú asztal készült. A hírlapírók és a közönség egy magasabb emelvényen foglalnak helyet, melyet díszes faragás vesz körül.

Elégtétel Ausztria-Magyarországnak.

A mersinai eset miatt felmerült konfliktus monarchiánk és a porta közt békés megoldást nyert: a porta megadta a kívánt elégtételt. Az osztrák-magyar külügyi kormány ebben az esetben erőiesen járt el és ennek köszönhető a

gyors eredmény. A Calice báró által átnyújtott jegyzék záros határidőn belül az adaniai váli, a mersinai mutesarif elbocsátását, diszlóvéssel tisztelgést az osztrák-magyar konzulság lobogója előtt a mersinai kikötőben, valamint Brazzafolli kárpótlását követelte. Konstantinápolyban ugylászik féltek attól, hogy Calice báró elutazik a török fővárosból, ha a kitűzött időre meg nem kapja az elégtételt. Erre a lépésre tehát nem került a sor. A nagyvezér ugyanis tegnap elküldte, Musztafa bey első titkárát Calice báróhoz azzal az értesítéssel, hogy a Fényes Kapu elrendelte az összes föltételek teljesítését.

A sikkasztó rendőrtanácsos.

— Távirati tudósítás. —

A tárgyalás unalmas egyhanguságát ma mindjárt az elején egy drámai jelenet zavarta föl, a melyet Visontai dr. védő rögtönzött.

A mikor ugyanis Czárán István elnök 10 órakor megnyitotta a tárgyalást, mindennek előtt fölhívta Visontai drt, igazolja magát, hogy miért jött oly későn. A tárgyalást miatta nem lehetett idejekorán megkezdeni.

Visontai dr: Bocsánat, elnök ur, én itt voltam a mellékteremben s a szakértővel értekeztem. Itt az előszobában nem volt szolga, a kinek megérkezésemet bejelenthettem volna.

Elnök: A törvényszék a védő urral szemben rosszaságát fejezi, s felszólítja, hogy máskor idején jelenjék meg a tárgyaláson.

Visontai dr: Én a rosszaságát nem fogadom el s óvást emelek az ilyen eljárás ellen. (Szenvedélyesen.) Nekem a törvényszék nem fölőbbvaló hatóságom...

Elnök: Tessék semmisségi panasszal élni!

Visontai dr: Azzal élni fogok. De mint-hogy az ügyvédi méltósággal összeférhetetlennek tartom azt az eljárást, a melyet az elnök ur velem szemben tanusított, kijelentem, hogy a védelemről a mai napra lemondok, s ebből a teremből rögtön távozni fogok. Kérem a tárgyalás felfüggesztését. (Eltávozik a teremből.)

Elnök: A törvényszék visszavonul tanácskozára.

Tíz percz múlva a bíróság ismét megjelenik.

Elnök: Fölkérem az ügyész urat, tegyen a lefolyt jelenetre nézve indítványt.

Mészáros dr. ügyész: Indítványozom, hogy

az ügyvédi kamarának rögtön jelentés tételével az iránt, hogy utasítsa a védőt helyének elfoglalására.

Elnök: És addig?

Mészáros: Addig kérem a tárgyalás felfüggesztését.

Elnök: A törvényszék visszavonul tanácskozára.

Alighogy a bíróság másodszor is visszavonult, Visontai dr. védő megjelenik a teremben, s a helyét egy negyedóra múlva ismét elfoglaló bíróság már ott találja őt a védői székekben.

Elnök: (a vádlotthoz:) Chudy, ragaszkodjék ön Visontai dr. védelméhez?

Vádlott: Ragaszkodom.

Visontai dr: Tekintetes kir. törvényszék! Minthogy védeczmem megkért, ő iránta való tekintetből ismét elfoglaltam védői székeket annál is inkább, mert nézetem szerint ez a mai jelenet, a mely rám nézve is elég kellemetlen volt, félreértésen alapszik. Én azt mondtam, hogy későn jöveletemet nem tudom indokolni, s a törvényszék ezt valószínűleg úgy értelmezte, hogy nem akarom indokolni.

Elnök: A törvényszék a védő ur nyilatkozatát, tudomásul veszi, s a tárgyalás folytatását rendeli el.

Ezután ismét előveszik Chudy bűnlajstromát, s fölolvassák a következő esetet:

Az ezredéves kiállításán az államrendőrség által kiállítandó czikkék beszerzésére 1255 forintot vett föl s a pénzt 165 forint hiján elsikkasztotta.

Néhány tanu kihallgatása után az elnök ismét odaszól Chudynak:

— Van valami mondani valója?

— Nincsen.

Fölolvassák Chudynak a vizsgálat során tett vallomását, az egyetlent, amely beismerő.

Azután a Buchmüller-féle eset következik.

Buchmüller Nándor korcsmáros ugyanis 13,000 forintért egy telket adott el a rendőrségnek. Az összeget Chudy fizette ki, de 100 forintot illetéktelenül levont bélyegköltésekre.

Kihallgatják Buchmüller Nándort, a ki ittason áll a törvényszék elé.

— Ön eladott egy telket a rendőrségnek?

— Nem én. A belügyminiszternek adtam el.

— Mennyit fizetett önnek Chudy?

— Annyit, a mennyi járt. (A vádlotthoz)

Ugy-e, annyit fizetett? (Chudy nevet.) Itt minden rendben van, s én még a törvényszéki elnöktől sem hagyom magam elbolondítani.

No, még csak az kellene! (Derűtség.)

elcipelni egy bestia. Én éppen arra kóborogtam. Összeakadtunk.

— Aztán letette a gödőjét, úgy-e, futásnak eredt?

— Nem az; letette ugyan a gödőlyét, de dühösen nekem jött.

— Vakmerő ficzkó lehetett. Hiszen maga erős ember.

— No hiszen az is volt olyan erős, ha nem erősebb mint én. Elég annyi, hogy rá-lövék...

— Az Istenért, rálőtt?

— Hát mit csináljak? Jó estét kívánjak neki?

— Volt annál is fegyver?

— Fegyver? Kínél? A medvénél?

— Me-ed-ve volt?

— Biz az volt. Vagy egy öles. No, ne tessék megijedni. Belelöttem. Rosszúl találtam.

Másodszor már nem lőttem; ő föbe kólintott, én meg oldalba döftem. Ennyi az egész.

— Rettenetes ember maga!

— Micsoda, az Ottó? Hej öreg! Hanem csinos állapot lehetett, mi?

— Bolondság, ha az ember a gyomrába lő az ilyen bestiának, a helyett, hogy a szívébe lőne. No, én álmos vagyok, megviselet az út. Jó éjszakát!

* * *

— Ki az?

— Én vagyok!

— Maga az, Ottó, jöjjön be.

— Hja, hiszen nagyságos asszonyom még nincs felöltözve...

— Nagy gyermek maga, hát pongyolában

vagyok. Üljön le ide mellém, vigyázzon, fel ne döntse azt a vázat.

— Ezermilliom... bocsánat, eljár a szám, Miskát keresem, nem...

— Engem, úgy-e? Csak mondja ki bátran. Nohát a férjem ilyenkor már a hivatalban ül.

Vagy nálam kereste?

— Ne gúnyolódjék velem, nagyságos...

— Ugyan ne bosszantson már ezzel a kiállhatatlan czimmem. Hát idegenek vagyunk mi, Ottó!

— Idegenek. Ugy gondolom. S kegyed sem gyermekeány többé hanem...

— Ugyan. Üljön le mindjárt és meséljen valami medve-históriát, különben megharagszom!

— Leülök. Kinek az arcképe ez?

— Kiváncsi. Mért kérde?

— Impertinens ficzkó lehet.

— Remekül adja a medvét, hallja-e. Ez Alfonsz.

— Kicsoda, rokon?

— De furcsa maga. A legkiválóbb tenoristája az Operának.

— No, és mit keres itt az arcképe?

— Mit keres? Jaj be jó! Hát kedves, szép ember. S ha a C-t kivágja, egyszerűen ellenállhatatlan.

— Nagysádra nézve is?

— De nagy paraszt maga! Jó barátom, semmi több.

— De ez nincs ám így rendén.

— Miért? talán tyúkokat ültessek, hogy magát megnyugtassam? Hiszen nem falun élünk.

— Ugy látom. Inkább a sikamlós par-

ketten.

— Hm, ha ilyen erős karokra támaszkodhatnék, talán én is biztosabban járnék, mit gondol?

— Hát nincs kire támaszkodjék? Hites férje? Miska?

— Ej prókátor is tud maga lenni?

— Nem, ne tréfáljunk. Gondolkozzék azon, a mit mondok. Dobálja ki ezeket az arcképeket innen és legyen az a Juliska, a ki azelőtt volt, vagy három éve.

— Tudja-e, hogy maga követelő.

— Talán jogom is van hozzá. Nagyságos asszonyom, holnap megint bekukkantok. Most elfutok, mert bódít a csodálatos illat.

Ezt úgy hívják a sakkozók: Sek a királynénak.

* * *

— Szabad?

— Magának mindig.

— Igéremhez képest itt vagyok.

— Ha-ha-ha! Nos, rideg revizorom, nézen körül!

— Hát kidobálta? Igazán? Köszönöm.

— Nos, meg van velem elégedve?

— Ha hajlandó arra, a mire kértem, leterdelek és megcsókolom a kezét.

— Hogy legyen ismét az a Juliska, a ki voltam? Kívánja?

— Könyörgök. De talán, ülné le inkább...

— Hát miből faragták magát?

— Engem?

— Azt még talán megbocsáthatnám, hogy egy gyermekeányt félreértett és szerencsétlen házasságba vitt közönyösségével, de hogy egy asszonyt meg ne értsen, ez vérlázító!

A tanu ezután leül a többi tanuk közé akiknek mindegyikével kezét szorít.

Elnök (a vádlotthoz): Kiván nyilatkozni?

Vádlott: Igen. Én 1300 forintot fizettem Buchmüllernek, de ő nekem 100 forintot visszaadott leszámolás kötelezettsége mellett arra a célra, hogy az átiratási költségeket fedezzem. Engem azonban közben letartóztattak, s így le nem számolhattam Buchmüllerrel.

Agorasztó bíró: Ön hamisította a nyugtán Buchmüller nevét?

— Én irtam.

Mészáros dr. ügyész: Nekem volna egy kérdésem Buchmüllerhez.

Elnök: Buchmüller, jöjjön ide!

Tanu: Már megint? (Derűtlenség.)

Ügyész: Ön 13000 forintot kapott Chudytól, ugy-e bár?

— Oly igaz, mint hogy egy isten van az égből.

— De a nyugta 14000 forintról szól. Hogy lehet ez?

— Ja, azt én már nem tudom. (Visszaül a helyére.)

Ezután felolvassák Chudy vallomását, amelyet a vizsgálóbíró előtt tett.

(Tárgyalás folyik)

Dr. Rednik József temetése.

A közel multban nem látott még Várad-Velence olyan szép és nagy arányú temetést, mint a melylyel dr. Rednik Józsefet utolsó útjára elkísérték azok, akiknek olyan nehezen esett a bucsuzás tőle: hozzátartozói, pályatársai és tisztelői. Ezek száma pedig óriási volt nem csupán Velenczén, de az egész városban, a mi legszebb jele az elhunyt közhasznú működésének. Ez az igaz részvét, mely csak olyanoknak jut osztályrészül, a kit igazán szeretnek, legyen a vigasza a lesújtott család tagok gyászának.

Az impozáns gyászünnepély lefolyását így írja le tudósítónk:

Már a délután első óráiban egész kocsiábror szállította ki a városból a gyászközönséget. Egymás után jöttek a gör. kath. klérus, a városi tanács, a törvényhatóság, az orvosegylet, a kapitányság és a többi testületek képviselői. Testületileg jelentek meg a Várad-velencei »Népkör« és a »Gazdakör« is.

A városi tanács képviselőiben ott voltak: Rácz Mihály, Papp János, Hegedűs Géza, Busch Dávid, Jablonszky Emil. A gör. kath. klérus részéről: Laurán Ágoston, Sarkady József, Nyes

— Nem értem, mit akar?

— Tegye a kezét szívére. Nem érzi, hogyan dobog? Nem érzi, hogy miért dobog?

Ezt úgy hívják, hogy: Sakk!

— Asszonyom térjen magához, hisz nem tudja, mit beszél!

— Szerencsétlen miért fél tőlem? Boldogságomat tépte össze, követelem, hogy kárpótoljon érte?

— Mit akar?

— Tégedet a kit szeretlek és szeretned kell, hogy együtt kárhoz el velem!

— Kárhozzam el, de nem ily uton foglak megmenteni a becsületnek és férjednek, te bübös, elvetemült asszony!

— Csókolj meg!

— Ahhoz nincs jogom!

De hogy tulajdon kezemmel megfojtsalak... így, ni...

ahhoz jogom van...

— Te vagy az, Miska?

— Én, mit keresel?

— Itt tartod a revolveredet? Azt kerestem.

— Mit forgatod? Te ad ide azt a fegyvert!

— Megállj, fiam, azt akarom mondani, hogy feleséged megtért s többé nem esal meg Erre szavamat adom. Itt a biztos válasz, a mit ígértem. S most aztán ne vedd tőlem rossz néven, ha megspékelem a fejemet egy golyó-bissal.

A revolver dörrenése világosan azt fejezte ki hogy: Matt!

kanonokok, Ciceronescu Sámuel, Horváth Endre és Papp György lelkészek. A főkapitányságtól: Rimler Károly fő, Gerő Ármán és Papolczy Ferencz alkapitányok, Szabó Gábor és Horváth Géza rendőrbiztosok. A törvényhatóság részéről ott voltak: Hoványi Géza, Szász August, Serényi Gusztáv, dr. Moskovits József, Kaczián Károly, Becskay Lajos, Szmelka György. A biharmegyei orvos és természettudományi egylettől. dr. Baróthy Ákos, dr. Bodor Károly, dr. Fráter Imre dr. Konrád Márk, dr. Kornstein Lajos, dr. Berkovits Miklós, dr. Nemes Áron, dr. Edelmann Menyhért, dr. Mayer László, dr. Ullmann Béla, dr. Barna Ármán orvosok, Molnár, Heringh Sternthal Sándor gyógyszerészek.

Az utcán és udvaron a várad-velencei róm. kath. fiúiskola és apácázárdák növendékei, továbbá a gör. kath. szeminárium tanulói állottak sorfalat. Míg a rend fentartásáról Szabó Gábor rendőrbiztos gondoskodott ügyes tapintattal.

A gyászteremtés melynek folyama alatt a szemináriumi énekgyűlés szép gyászdalokat énekelt, pont 2 órakor vette kezdetét. Nyes Mózes kanonok végezte a beszterlést nagy segédlettel. Ennek végeztével dr. Baróthy Ákos tb. főorvos lépett a ravatal mellé és szép emlékbeszéddel vált meg az elhunytól pályatársai nevében. A beszéd rövid kivonatban így hangzik:

Mélyen tisztelt gyászós gyülekezet. Szeretet kartársaim.

Rövid fél év óta már második veszteség éri egyetűnk és rendűnk. Ez év ápr. hó 5-én boldog emlékeztű dr. Kiss Ferencz elhunytá után — a természet örök törvényei szerint — szeretet tagtársunk te következett a sorrendben. Fájdalmas a veszteség érzete mindnyájunkra, de kétszeresen fájdalmas ez reám, kibem nem csak tagtársamat, hanem gyermekkori iskolatársamat, jó barátomat s mi legfőbb már 18 év óta Nagyvárad város közegészség ügyének nehéz s néha hálátlan szolgálatában tisztviselő társamat is gyászolom. Te helyes és értelmes orvosi ítélő képességeddel, szerény és előzékeny modoroddal, szelid bánás módoddal nem csak kartásainknak, de bizonyára bátran mondhatom, miszerint a veled nap-nap után érintkező nagy közönségnek is osztatlan elismerését, becsülését s tiszteletét vívtad ki magad számára. Jótékony megváltás volt reád nézve a halál, mert hisz mi orvos társaid tudjuk legjobban, mily szomorú jövő jutott volna neked osztályrészedül, ha életben maradsz. Nyugodj békében elhunyt kedves barátunk. Legyen pihenésed csendes és zavartalan. Legyen emléked áldott. Kísérjen mindnyájunk igaz és őszinte részvéte. És most szeretett tisztviselő társunk, kollégánk és jó barátunk eredj az örökké valóság hosszú útjára.

Isten veled.

A megható gyászbeszéd után az elhunyt koporsóját pályatársai leemelték a ravatalról és kézen vitték ki a gyászkochoz. A koszorús kocsit tele volt szebbnél szebb koszorúkkal. A koszorúk feliratai a következők:

A szerető férj és édes atyának — Bánatos özvegye és gyermeke. Nyugodjál békében drága Józsinak — Gábor és Ilona. Felejthetetlen tisztartásunknak — Nagyvárad város tisztí orvosai. Utolsó üdvözlétül — Könczey József és neje. Kegyelete jeléül — özv. Ember Emánuelné. A felejthetetlen jó barátunknak — A Szmelka család. Szeretett jó barátunknak — Istvánffy és családja. Tiszteletük jeléül — Ujlaky Zsigmond és Csikós Róza. Koszorúkat küldtek még Dr. Papp Coriolan és Veltin Demeter.

Ezután az óriási közönség és tanulók sorfala között kísérve a gyászkochoz után haladó orvosi kartól és végtelen kocsisorból megindult a menet s a kolozsvári, Zöldfa- és Ker-utczákon végig a Zöldkert temetőbe.

A koporsót itt még egyszer beszterlétk, mely után lebecsátották a halottat örök nyughelyére.

A temetést Weiszlovits Adolt és fia rendezte.

UJDONSAGOK.

TÁJÉKOZTATÓ.

November 18. A Biharmegyei Nőgyógyászati és táncszertélye a Sasban.

November 21. Városatyá-választás V.-Olaszi városrészben.

November 21. D. e. 11-12-ig felolvasás iparosok részére dr. Türr Lajos.

November 21. Az iparos ifjuság helyiségének táncszal egybekötött megnyitása.

November 28. D. e. 11-12-ig felolvasás iparosok részére dr. Tóth Mihály.

November 28. A Szigligeti-társaság felolvasó ülése, d. e. 11 órakor a jogakadémián.

November 29-30. Jegyző szigorlat a vármegyeházánál.

Régészeti és történelmi muzeum (Schlauch park) nyitva minden vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 8-5-ig 10 krért. Kedden és csütörtökön d. u. 8-5 óráig 20 krért. Más időben 50 kr.

* Terjed a kanyaró. Nagyvárad város közegészségügyi bizottságán egyik-másik orvos kijelentette, hogy a kanyaró okvetlen járványként fog Nagyváradon fellépni, csak az a kérdés, hogy enyhe lefolyású lesz-e továbbra is, mint eleinte volt. A kanyaró csakugyan terjed, de szerencsére még egyetlen halálozást sem okozott. November 1-ig megbetegedtek 30-an kanyaróban s november 1-től 15-ig 45 újabb megbetegedést jelentettek be az orvosok. A vörheny megállapodott azon két esetben, a melyet már említettünk. Az egyik meghalt, a másik még beteg. — Difteritis két korábbi betegedéssel szerepel, mind a kettő gyógykezelés alatt áll. A hasi hagymáz 5 esetben lépett fel s 1 halálozást okozott.

* Városatyá választás. Már említettük, hogy a Knapp Ferencz elhunytával V.-Olasziban megüresedett törvényhatósági bizottsági tagság betöltését a jövő vasárnapra, november 21-re tűzte ki a közgyűlés. Bulyovszky József polgármester a választásra vonatkozólag a következő hirdetményt tette közzé:

Nagyvárad város törvényhatósági bizottságának f. évi november hó 11-ik napján tartott közgyűlésében 446-22085 sz. a hozott határozatával az időközben elhalt Knapp Ferencz helyébe egy új bizottsági tag választására Nagyvárad-Olaszi választókerületben a választás határidejéül folyó évi november hó 21-ik napját tűzte ki. Az 1886. évi XXI. évi t.-cz. rendelkezéséhez képest értesitem a város közönséget hogy: Nagyvárad-Olaszi választókerületben a választás a »Széchenyi« szállodával szemben levő »Kis városház« helyiségében Hoványi Géza választási elnök elnöklete alatt a folyó évi november hó 21-ik napján d. e. 9 órakor fog megkezdetni s a szavazás ugyanazon nap délután 4 órakor be fog rekesztetni. Az 1886. évi XXI. t.-cz. értelmében választói joggal azok bírnak, kik az országgyűlési képviselő választók 1897. évre érvényes névjegyzékébe felvéve vannak. A választás a szavazók nevének és lakhelyének nyilvános feljegyzése mellett személyesen beadott szavazatlapon által történik. Meg vagyok győződve, hogy a választó polgárok törvény által biztosított választói jogukat meggyőződéssel, ismert, férfias, komoly higgadtsággal gyakorolják. Kelt Nagyvárad 1897. évi november hó 15-ik napján. Dr. Bulyovszky József, polgármester.

* Új postahivatal a megyében. A nagyvárad posta-táviráda igazgatóság a bihari vasut mentén fekvő Paptamási községben november 21-én postahivatalt állít fel leadási szolgálattal. A postahivatal összeköttetését a Nagyvárad és Erőmhálya közti közlekedő és Paptamási állomáson elhaladó 121. és 122. sz. kalauz-posta útján a pályaudvarra bezendezett gyalogjáratokkal nyeri és megajátása napjától kezdve a postatakarékpénztár közvetítő hivatala gyanánt is működik.

* Kőgátak a Körözs ellen. Már említettük, hogy a gyulai folyamszabályozási hivatal főnöke: Steinaecker Gábor Nagyváradon járt s megsejmelte a Körözsön épített védműveket. A főmérnök tegnap terjesztette be szemléjéről jelentését a polgármesterhez. Ebben helyesli az eddig készített kőgátakat és védműveket s kijelöli, hogy mit kell kijavítani illetve újra építeni. A Kereskedelmi csarnok palotája mellett a kőgát alja okvetlen kijavítandó 90 köbméter terméskővel. A várad-velencei Knapp gyárnál a kőhányás kijavítandó. A

Párispatak betorkolásánál partbiztosításra 1200 köbméter kő szükséges. A Lőblé szeszyár alatt magasítani kell a tervezett kőgátat 700 köbméter kővel, hogy 2100 köbmétert használjanak be. A Városligetnél az eddigi kőgát egész a Nagyhidig meghosszabbítandó 300 méterrel. Jobb volna ez utóbbiak helyett állandó kőpart, de erre most nincs pénze a városnak.

* **Esküvő.** Szép esküvő lesz november hó 18-án, csütörtökön Bagamér községben. Szilágyi György bagaméri gör. szert. kath. lelkész kedves leányát Szilágyi Veturia kisasszonyt ekkor vezeti oltárhoz a bagaméri gör. kath. templomban Ditz Mihály cz. alesperes, nagyvárad gör. kath. ruthén lelkész szép tehetségű fia: Ditz Sándor végzett papnövendék. A diszes esküvőn Nagyváradról is többen lesznek jelen.

* **Egy derek ügyvéd halála.** A nagyvárad ügyvédi kar egyik kiváló jeles tagja: Schenk Emil tegnap délután elhunyt. Azok közé tartozott a derek ur, akiket mindenki tisztel, becsül finom modoráért, szelidsége és jóságáért. Tevékeny részt vett a szabadságharcban s több dicsőséges ütközetnél volt jelen. Egy ideig nagyvárad város főkapitányi állását töltötte be, majd az igazságügy szolgálataiba lépett s hosszú ideig egyik köztisztviselőben állott bírója volt a nagyvárad kir. törvényszéknek. Néhány évvel ezelőtt nyugalomba lépett, de nem azért, hogy kipihenje egy munkás eredményes élet fáradságait. Mint ügyvéd működött azóta. Halála előkelő nagy családot borított gyászba. Béke hamvaira!

* **Magasabb képzettségű állatorvosok.** Az állatorvosi akadémia igazgatósága azzal a megokolással, hogy a 6 osztályt végzett 16—17 éves fiatal emberek nem bírják az állatorvosi tudományt kellő mértékben befogadni, javaslatot terjesztett a közoktatásügyi miniszterhez, hogy a jövő tanévtől kezdve az érettségi vizsgálat letétele után legyenek felvehetők az állatorvosi tanhallgatók az akadémiaira. Ha a vallás- és közoktatásügyi miniszter a javaslatot elfogadja, úgy változást fog szenvedni az a kedvezmény is, melyet 300 frt évi ösztöndíj alakjában kaptak az akadémia oly hallgatói, akik a középiskola teljes végzettséggel iratkozik be az akadémiaira s a kiknek az az állami alkalmazásuknál elsőségük van.

* **A járványos betegségek Bihar megyében.** Bihar megye területén a járványos betegségek egyetlen esetben sem fordultak elő november hó első felében. A vörheny afél hónap alatt nem okozott megbetegedést; a korábban megbetegült 20 gyermek közül meghalt 3. — A régebben kanyaróban megbetegedett 4 gyermek közül 2 meggyógyult, 2 ápolás alatt áll; új eset nem fordult elő. — A ronszó toroklobban korábban megbetegült egy gyermek felgyógyult, újabb eset nem fordult elő.

* **Nagy tűz a vidéken.** Nagytótfaluról írja levelezőnk, hogy tegnapelőtt éjjel nagy ijedelmet okozott a vörös kakas a község lakossága között. Kigyuladt Baumann Sámuel földbírtkosnak közvetlen a község mellett összehordott nagymennyiségű takarmánya s reggelre mind elégett. A nagy tűz rémesen világította be a községet. Elégett 120 béres-szekér here. Szerencsére szélescsőnd volt s így tovább nem terjedt a tűz; ellenkező esetben könnyen felgyújtották volna a röppenő szikrák a község házait. A kár meghaladja az 1000 frtot. A takarmány biztosítva volt.

* **Az üzleti titok elárulása.** A magyar kereskedelmi miniszter, több oldalról történt felszólalások következtében, végre kiterjesztette figyelmét a tisztességtelen verseny korlátozására különösen annak egyik legveszedelmesebb neme, a üzleti titok elárulásának megtorlására. Ez ügyben az igazságügyminiszterrel folytatott tárgyalások eredménye az, hogy a kormány nálunk e tárgyban külön törvényt nem alkot,

hanem a büntető törvénybe, annak közelebbi revíziója alkalmával vesz fel megfelelő büntető határozatokat az üzleti titok megvédése tárgyában.

* **Befagyott a nagyvárad mulató.** A beköszöntött fagyos szelek elsöpörték az első nagyvárad mulatót. Tegnapelőtt még forr-ponton állt benne a hangulat s tegnap már a fagypontra esett. Csöndes és néma tanya lett a hangos cizogóriumból, amelyben immáron egy kicsiny prücsök sem hegedül. Már most kérdés, hogy tartósak lesznek-e a hideg szelek és süvöltő viharok? Ha igen, akkor a mulatónak lefújnak, ha nem, akkor sorakozót fújnak. Már — úgy véljük — a korcsolyázni szerető publikum érdekeire való tekintetből is csak jobban elkél most a fagyos, szeles idő, mint az enyhe, latyakos. Várjuk hát a tiszta havat, ha sípoló szél kíséretében is — Mulató nélkül. — Bizony nagyon is arra vall a közhangulat — a mely a szórakozást keresi minden áron, hogy elkélne már nálunk az állandó színház és a téli színi szezon, de nagyon.

* **El kell kobozni.** A budapesti sajtóügyi vizsgálóbírószék a fővárosi »Guttenberg« nyomdában megjelent. »A mai társadalomban« című röpiratban osztályelleni gyűlöltre izgatást lát s ezért megkereste az ország összes közigazgatási és rendőrhatalmát, hogy a nevezett röpirat minden található példányát kobozzák el.

* **Elzúllott ember.** Tegnap éjjel egy embert kísérték be a vasuti állomástól a rendőrségre, mert kisült, hogy hamis jeggyel utazott. A fiatal ember Heller Rezsőnek dési vasuti felvigyázónak mondta magát, azonban hosszabb vallatás után bevallotta, hogy ő B. Gy. torontáli vasuti hivatalnok s hogy csakugyan hamisította a jegyet, amennyiben adátumot kijavította. B. Gy. a kihallgatás után szökést kísérelt meg, de sikerült elfogni s még a délután folyamán átkísérték az ügyészséghez.

Lopásért elítélt községi bíró.

— Saját tudósítónktól. —

Nagyvárad, 1897. nov. 16.

Tegnap egy jómódu földmives embert ítélte el a helybeli törvényszék lopás büntetéseért. A földművelő ember esete igen érdekes mert ez is azok közé az esetek közé tartozik, a midőn az ember nem tudja magának megmagyarázni azt, hogy az embert mi viszi a lopásra.

A tényállás.

Egy jómódu gazdaember, a ki leggazdagabb ember a falujában, a ki társai beszéde szerint több mint ötvenezer forint vagyonnal bír, az hozzá nyul a község pénzéhez s onnan lop s megkárosít egy magánál sokkal szegényebb embert olyan csekély összeggel, a mi őt nem teszi gazdagabbá. Mert ha egy szegény ember lop, a kinek nincs mit ennie, az még érthető, de a mikor egy gazdag ember teszi azt, ezt nem lehet megmagyarázni.

Az eset különben az, hogy Vadaszi Bihar-püspökii másodbíró a községet mintegy 360 forintig meglopta. A lopást úgy követte el, hogy még abból az időből a mikor ő volt a város gazdája nála maradt a szekrénynek, a melyben a pénz volt az egyik kulcsa, a mivel aztán időközönként kinyitotta a zárt s onnan elvitte a kisebb összegeket. Szilágyi Mihály az ujonnan megválasztott gazdának gyanus volt ez s elhatározta, hogy megfigyeli a dolgot s feljelentette az esetet a csendőrségnek a honnan ki is jött Nagy István őrsvezető, a ki azután a község előljárósa előtt a kasszában levő pénzt megszámlolta, a zárt becsukta s azután a kulcsot egy borítékba tették s lepecsételték. Egy hét múlva azután felbontották a zárat s úgy találták, hogy onnan ismét hiányzik pénz. Ekkor azután nyomozni

kezdték s csakhamar rájöttek a második kulcs történetére s vallatásra fogták Vadaszit.

Vadaszi mindent tagadott, de később a motozásnál Vadaszi kasszájában megtalálták a pénzt meg a kulcsot. Vadaszi a hely színen be is vallotta a dolgot s elismerte, hogy a kilencz frtot ő vette ki, de a többit tagadta.

Mindez a folyó évben történt s azóta Vadaszi vizsgálati fogságban volt.

A tárgyalás.

Tegnap lett megtartva a végtárgyalás, a melyen Millye Gyula elnökölt, a vádhatóságot dr. Perjéssy Mihály képviselte, míg a vádlottat Kiss Elek ügyvéd védte.

A tárgyalás elején elnök ismertette az esetet, a mi után kezdetét vette a bizonyítási eljárás.

Szilágyi vallomása.

Legelőször Szilágyi Mihályt a tulajdonképeni károstart hallgatták ki.

Szilágyi az elnök kérdéseire előadta, hogy januárban foglalta el a gazdai állást s elődje Vadaszi volt, a kitől át is vett egy kulcsot.

Elnök: Mikor vette észre, hogy hiányzik a pénzből?

Szilágyi: Legelőször augusztus 14-én a mikor már mindig megszámloltam a pénzt, s hiányzott. Akkor mondta Morvai, hogy a kulcs Vadaszinál van.

— Mit csinált maga, mikor észre vette, hogy hiányzik a pénzből?

— Figyelni kezdtem, mert azt hittem, hogy megfogom. Mikor azután azt láttam, hogy nem tudom tetten érni, feljelentettem az ügyet a csendőrségnek.

— Miképpen fogták meg Vadaszit?

— Átjött a csendőrség vezető s a pénztárt megvizsgálták, volt benne 41 drb korona, 6 drb tallér s 11 drb 20 filléres. A pénz megvizsgálása után bezárták a lakatot a kulcsot egy borítékba tettük lepecsételtük s a borítékot keresztül irtuk s a község házában elhelyeztük. Egy hét múlva azután mikor a pénztárt megnéztük, hiányzott belőle.

Azután előadja, hogy Vadaszi szekrényében megtalálták a kulcsot és a pénzt oly nemekben, a mint az hiányzott.

— Bevallotta-e Vadaszi, hogy bele nyult a kasszába?

— Igen, azt mondta, hogy elvitt onnan kilencz forintot s kért hogy ne csináljunk neki bajt, inkább kifizeti.

A további vallatás alatt elmondja, hogy 360 frt hiányzott a pénzből. Kéri Vadaszi megbüntetését.

A tettes vallomása.

Azután Vadaszit hallgatták ki, a ki mindent tagadott konokul s gyakran jött ellenkezésbe magával. Arra nézve, hogy a kulcs hogy került a fiókjába, nem tud semmit sem s azt mondja, hogy nem ő, hanem a csendőrség vezető vette ki a szekrényből. A második kulcsról azt vallja, hogy ő csak egy kulcsot vett át elődjétől s később azt mondja, hogy átvette ugyan de elvesztette. A pénzre nézve azt vallja, hogy az az övé volt.

— Miféle pénz volt a szekrényben?

— Az enyém.

— De a pénz éppen annyi volt, a mennyi elveszett!

— Az mind az én pénzem volt.

— Miért vallotta be, hogy többször kinyitotta a kasszát?

— Mert féltem, hogy a csendőrök bántani fognak, ha be nem vallom.

Tanuvallomások.

Néhány lényegtelen kérdés után Herczeg János községi jegyzőt hallgatták ki, a ki előtt bevallotta Vadászi a lopást; mindent úgy ad elő, mint Szilágyi.

Kihallgatták még Morvai Ferenczet, a ki Vadászi előtt volt gazda s a ki a két kulcs átadását bizonyította. B. Nagy Józsefet, a ki jelen volt a mikor a kulcsot megtalálták.

Ezután a két csendőr kihallgatása következett. Nagy István csendőrörsvetető és Szotler Sándor csendőrkáplár épp úgy adják elő a dolgot, mint a többi tanuk s azt mondják, hogy nem is mertek erőszakoskodni Vadászi-valszerben, mert tudták, hogy másod bíró volt s nagyon is kiméletesen bántak vele.

Ezzel a bizonyítási eljárást befejezték s a tanuk szemébe mondják vallomásaikat Vadászi-nak a ki daczára ennek mindent konokul tagad.

A szembesítés után a tanukat megeskették vallomásaikra a mi után Perjessy Mihály dr. előterjesztette vádbeszédjét.

A vád- és védbeszéd.

Vádbeszédjében különösen arra hivatkozott, hogy Vadászi nem volt arra kényszerítve, hogy lopjon, s ő mégis ezt tette, kéri ezt a körülményt súlyosbító körülménynek beszámítani. Ügyész teljesen bebizonyítva látja a bűnt s kéri a vádlott szigorú meghűntetését s a mennyiben a kulcsot Vadászi nem jogos uton szerezte meg, kéri ezt is beszámítani.

A vádbeszéd elhangzása után Kiss Elek terjesztette elő a védelmet s bizonyította a vádlott ártatlanságát, kérte a sok enyhítő körülményt figyelembe venni s végül kérte a vádlott teljes felmentését s azonnali szabadlábra való helyezését.

Az ítélet.

A törvényszék a védbeszéd után visszavonult határozat hozatalra s egy órákor hirdette ki az elnök a törvényszék ítéletét, mely szerint a törvényszék Vadászit a büntető törvénykönyv 333., 334. szakaszok s a 336. szakasz 4. pontja alá eső lopás büntetésében bűnösnek mondta ki s elítélte a jogerőre emelkedéstől két és fél év fegyházra s négy évi hivatalvesztésre.

Szilágyit ellenben követelésével polgári per útjára utasította.

Vadászit ideiglenesen kibocsájtották a vizsgálati fogságból.

Az ítélet ellen úgy Vadászi mint védője felebbsztek, míg ügyész megnyugodott.

A városháza specziálistái.

És a budapesti Alma-Mater rektora kibocsát egy lelkes hangú felhívást a szegény, szűkölködő egyetemi polgárok érdekében. A Kárpátoktól az Adriáig szól ez a felhívó. Kenyeret az egyetemi ifjuságnak és állást!

Állás alatt a jószívű rektor díjnokságot ért.

Igen, alkalmazzák a hivatalok — mondja a felhívóban — az egyetemi ifjuságot díjnokokul.

Nem tudom, oda fenn milyenek a hivatali állapotok, de szilárd bennem a meggyőződés, hogy Nagyváradra aligha hiába nem apellál a rektor.

Mert teszem azt az itteni hivatalok és főleg a városháza nagyon is válogatós ám.

Jelentékeny számú napidíjat élvező, ideiglenesen alkalmazott és időközi hivatali jellegű tisztviselőit nagy körültekintéssel válogatja ki a pályázók közül.

Typikus, igazi jóízű alakok valamennyien. Meg-

állapodott, komoly karakterek és annyiban különböznek a többi Sanyaróktól, hogy bennük él még egy szebb jövő reménye. Minden választás elé dobogó szívvel néznek, mert hát ki tudja, nem egy jobb kor hajnala virrad-e fel rájuk?

Választások! Ó ti Mekkái a siralmas 80 kros földi életnek! Közfelkiáltások!, ti döntő forumai minden kritikus pillanatnak! Szavazó ezédulák!, ti szószoelői minden titkos óhajnak! És viasz-szívű városatyák!, oszlopai minden ingatag ekszisztenciának!

Néhány igazi typus ám.

Nemrégiben megtették egyikkel társai azt a tréfát, hogy kezébe nyomtak egy híten utánzott, hivatalos iratot, — a melyben a pénzügy igazgatóság felkéri a városi adóhivatalt, hogy közölje vele, mennyi III-ad osztályu kereseti adót fizetett a II. Béla korabeli püspöki kertész, névszerint Anonymus Tóbiás?

Az ügybuzgó férfiú azután neki támasztotta a könyökét az »Index«-nek és mohón kereste benne: Anonymus, II. Béla korából, III. o. ker. adó. S fölöttébb csodálkozott, mikor nem találta a keresett adatokat.

Egy másik pedig — hasonlóan felültetve — miregve-morogva mászkál a nagy irattári létrán. A főnöke nézte egy darabig, de aztán kifakadt:

— Mi a manót keres maga?

— Eh! hát ezt a nyomorult poreziós könyvet!, felelt rá dühösen az öreg Sanyaró.

— Melyiket?

— Ezt az urbéri poreziós könyvet 1200-ból.

— Bolonddá tették magát!

— De hiszen itt áll! — és mutatja a hivatalos átiratot, a melyben ez áll: Kikeresendők és melléklendők a széna-poreziós könyvek 1200. évi július haváról . . .

Hát akkor sült ki, hogy ez is a féle a csöndes augrtás volt a kollégák részéről.

De ezek csak a statisztikák.

Vannak főalakok is.

Ezek között valósággal korifeus az a kiváló specziálistás, aki 80 kr. napi diurnum mellett szolgálja a várost, holott vagyonánál fogva egyik korifeusa a Bihar vármegyének.

Évi fizetése, a napi 80 kr, 292 forint és 360 forint adót fizet, mint megyei virilista.

Tehát csakugyan reafizet évi keresetére!

Ritka specziálistás, annyi bizonyos.

Különbben szorgalmas férfiú és meglehetősen igénytelen is.

Csak egy alkalommal fakadt ki:

— De hát mire viszem én majd itt, a városnál? Mert hát a diurnistaság állapot, de nem állás.

Kollégái azután kajánul odavetették neki:

— Mért nem pályázott polgármesternek? hisz nem rég nyílt alkalm erre!

S bizony, sok igazság volt ebben a malicziózus megjegyzésben.

*

Nos melyik jogásznak lesz még kedve — ilyen viszonyok között — a városi sanyaróságra pályázni.

Ne támaszkodjanak ám a pályázók esetleg arra, hogy »jeles«-t kaptak a Dr. Mangold-féle Magyarország oknyomozó történeleméből, de arra sem ám, hogy éppenséggel nem virilisták és fölöttébb távol állanak attól, hogy 360 forint kereseti adót fizessenek évenként, mint: díjnok, megyei virilisták!

Mert, nem lehet azt tudni, nem pályázik-e majd Kerékgyártó és Eszterházy gróf a Várad th. j. felr. város díjnoki állásaira, mint jelentékenyen for-ban levő konkurrensok?

Buksy.

TANÜGY.

Továbbképző tanfolyamok. Az iparosok továbbképző tanfolyamaiból a *fémiparosok*: lakatosok, bádgosok stb. csoportja vasárnap vette kezdetét László Sándor kir. mérnök vezetése alatt. Az építő iparosok, asztalosok, szabók és cipészek csoportjainak tanítása, ha a jelentkezők száma megfelelő leend a hét folyamán nyílik meg. A tanfolyamok rövid ideig tartaván, minden egyes óra tananyaga megállapított. A kik tehát az iparosok ezen nagyon is hézagpótló tanfolyamán részt venni óhajtanak, igyekezzenek még most az ipariskolai igazgatóságnál jelentkezni.

MULATSÁG.

Táncztanfolyam megnyitás. A nagyvárad i partestület ifjusága önképző együletének vigalmi bizottsága tisztelettel tudatja az iparos szülőkkel, hogy még e hó folyamán saját egyleti helyiségek nagytermében táncziskolát fog nyitni, egy nagyvárad tánczmester vezetésével. A tanítási díj, mivel az iparos ifjak részére rendeztetik, 3 óra 5 frt. Ezek után kéri a t. szülőket, hogy kik leányaikat szolid helyen óhajtják taníttatni, sziveskedjenek az egylet helyiségében (Nagy-Teleky u. 411 sz.) jelentkezni, hol bővebb felvilágosításban részesülnek.

IRODALOM.

Oktató Népnap. Képes ujság 23-ik száma a következő tartalommal jelent meg: Őszi kép. — A kontó. — Autonomia. — Gondviselés útjai. — A falu rossza. — Szt.-Erzsébet. — Aki igazán szeret. — Mi a furcsa. — Az eszes gonosz. — Nyolcz nap a sz. földön. — Nevelés, a vasárnap. — Jogismeret. — Katholikus missiókról. — A japáni vértanúk. — Hazánk. — Külföld. — A gazda. — Héthetenkint. Kalendárium. — Hasznos tudnivalók. Gazdasszony. — Mulattató. — Képeink. — Találós kérdések. — Szerk. üzenetek. — Budapesti piacz. — A tartalmas képes, általában kedvelt Népnapot 2 frtért lehet megrendelni. Őt megrendelő után a gyűjtőknek egy ingyen példány. mutatószámot szivesen küldünk. Megrendelhető: »Pozsoly Ferencz iek tere 1-ső szám.

— A »Vasárnapi Lapok« e héten is pompás, változatos tartalommal jelent meg. A haladó idő valóságos tükre ez a szépirodalmi képes ujság. Minden eseményt felkarol, s azt úgy adja képekben, hogy a szemnek is vonzó és gyönyörködtető. A most megjelent szám tartalma: Ut az éjbe, költemény, Mezei Ernő-től. — Művészeti közviszonyok, Lázár Béla-tól. — A leszámolás, elbeszélés, Vértesi Gyula-tól. — Premier látogatók, Rayától. — A betleri kastély. — Vadászpihenő, költemény, Martos Ferencz-től. — Könyv és mosoly, regény, Beniczky né Bajza Lenké-től. — Visszaemlékezés a hatvanas évekből, Gerlóczy Károly-tól. — Találkozás, elbeszélés, Cyprián (Andor József)-től. — Árulás, elbeszélés Prém József-től. — Morzsák. — Tüntetések, Lazzaroni-tól. — Különfélék: A nagyvilágból, a »főváros« irodalom, színház, képeinkhez képtápany, a szerkesztő üzenetei. Ezenkívül 4-ed iv mellékleten Sátán regénye: a »Szépség 6 Felsege«.

Képei: 1 betleri kastély. — Margittay Tihamér festménye: »A vesztett játszma«. — Pihenő Hallali, Vadászkutyák Őz vadászata és Vadászpihenő című vadászképek. — Malmok a keleten. — Balkáni táj. — Gerlóczy Károly arcképe. — Cyprián elbeszélésének illusztrációi. — Ottó királyi herceg és Gróf Andrássy Géza arcképe. — A delegátusok (50 képviselő) arcképe. — E kitűnően szerkesztett képes ujság január elsejével második évfolyamába lép. Ára marad a régi: 3 óra 2 frt, félére 4 frt, egész évre 8 frt. Lapunk előfizetőinek 6 frt. Megrendelhető a »Könyves Kálmán« irodalmi és könyvkereskedési részvénytársaságnál (Budapest, VIII. Kerepesi-ut 17), honnan szivesen küldenek mutatószámot. Olvasóink különös figyelmébe ajánljuk a »Vasárnapi Lapok«-at.

— Hajnali sz. Tanítások Adventben. Régi óhajta a lelkeskedő papságnak olyan ciklus bírása, amely az ugynevezett Rozafék közben mondandó sz. tanításokra nézve utmutatással szolgál. Ezen óhajnak megfelel a T. Pelikán Krizsó kiadásában megjelent füzet. Tartalmaz XXI. sz. tanítást a következő sorrendben: Bevezető be-

szed. Karácsonyi ünnepekről mint az egyházi év részeitől. Az Ur varázsa az ó-szövetségben. Az ó-szövetségi várakozás teljesülése. Az Urjövétel és Máriatiszelet. Az akarat és cselekedés ujjaszületése. A jószándék fogantatásáról. A lelki megújulás módjáról. János a fogságban. Hogy legyünk Jézus előhírnökei. Ki az akit várunk. Az önismeretről. A kántordőjtől. Az önhitéről, önámitásról stb. A mű meg jelent és 25 kr. kapható az Oktató Műpályázó szerkesztőségében, Pozsony a »Jó Pásztor« 1998 évi megrendelői ingyen kapják.

Igazságszolgáltatás.

A »Tiszántul« sajtópere.

Talán emlékeznek még lapunk olvasói Weiszberger Lipót, temető-utcai szatócsra, a kiről április végén — a rendőri jelentés alapján — megirtuk, hogy Mike Zsófia nevű cselédjével brutálisan bánt, őt verte és a pinczébe lökte. Weiszberger ezt a közleményt sérelmesnek találta s miután a megindított büntügyi vizsgálat csak annyit konstatált, hogy cselédjét ütlegelte ugyan Weiszberger, de nem haladta túl a házi fegyelem jogát, — megindította a sajtópert lapunk szerkesztője és az inkriminált cikk írója ifj. Márkus János ellen.

Ez ügyben ma lesz megtartva az esküdt-széki tárgyalás. A kir. törvényszék részéről Milye Gyula, Fassie Pál és Nagy József bírák fognak ítélkezni.

Az esküdtsek részéről az utolsó negyedre beosztott esküdtök lettek behíva, kiknek névsora a következő:

D. Berger Ignác, Erdélyi József, Hranyczyk Károly, dr. Hoványi Gyula, Belezna Antal, dr. Berkovics Ferencz, Schwarz Ferencz, Kádár János, Glac Vilmos, Janky Antal, dr. Sonnenfeld Zsigmond, Patta Manó, Keledi József, Ujfaluzy Dezső, Mihelfi Adolf, Tóth Zsigmond, Paczauer József, dr. Ehrlich Ignác, Balázsovich Jenő, dr. Márkus László, ifj. Berger Sámuel, Hollósy Dezső, Kolozsváry Sándor, Szacsvay Akos, ifj. Köhn Sámuel, Beczkay Lajos, Huzella Gyula, Tóth István, dr. Friedländer Sámuel, Fekete László, Schütz Albert, dr. Schweiger Ede, Frileszky Pál, Fekete Sándor és Kiss Károly.

Magánvádlót dr. Kiss Dénes, vádlottat dr. Stokker József ügyvéd képviseli.

A tárgyalásra számos tanu van beidézőve.

REGENY-CSARNOK.

VIZ ALATT.

Elbeszélés.

Írta: ROVETTA G. Ford.: S. J. 67.

Szegény ember! Most nem nevetett Luciana asszony jámborsága fölött, hanem önkénytelenül megemelte kalapját a szentkép előtt és lassan ment fel a második emeletre még mindig töprengve rajta, vajjon ilyen elkeseredett kedélyállapotban mutakozzék-e anyja előtt, vagy talán jobb lenne megfordulnia és elmenekülnie.

Ilyképen számtalan kétségtől gyötörve ért lakásának ajtajához, kinyitotta azt és belépett kicsiny szobájába.

Úrsolina mama az ablaknál ült és csendesen dolgozgatott. Felemelte fejét, midőn hallotta, hogy az ajtó kinyílt, és mikor Praudinoját látta a szobába lépni, hangosan felkiáltott és bágyadt arca kipirult az örömtől.

Elébefutott, megölelte, csókokkal borította — de csakhamar lehűlt nagy öröme: miért jött oly hirtelen vissza? — miért volt oly halvány? — miért nem beszélt?

Praudino a jó anya felénk, gyöngéd tekintetéből aggodást és nyugtalanságot olvasott ki, ami zavarba ejtette. Szüksége volt valami

ürügyre, miáltal kimentse eme váratlan viszázatérést — s azt mondta, hogy azért kellett vissza térnie, mert az állás elnyeréséhez még néhány fontos okmánya hiányzik, melyeket be kell szereznie — s aztán sietve szobájába ment azon reményben, hogy elmenekülhet a nagy szeretet elől, mely anyjának szeméből feléje sugárzott, és reá nyomasztólag hatott.

De miközben kifelé ment, megjelent az ajtó küszöbén Danna Luciana egész hosszúságában és szárazságában és olyan taglejtésekkel, hogy élő kérdőjelként nézett ki.

»Mit jelentsen ez gróf ur, hogy ily hamar visszatért? — mi történt önnel?«

»Vissza kellett jönnöm Vicensába — egy napra — de csakhamar ismét Venczebe riegyek máholnap!«

Mihelyt ezen szavakat kimondta, kinyitotta szobája ajtaját és belépett; nem tudta tovább elviselni, hogy embereket lásson egyedül akart lenni és Lucianára bízta, hogy ez Ursula grófnőt kérdéseivel kinozza.

»Nem jól tettem, hogy Vicensába visszajöttem! Nem volt okos dolog tőlem, hogy látattam magamat« gondolta Praudino és sóhajtván dobta magát egy székre.

Azután már nem gondolkozott semmi fellett, mert két nap óta mindent teljesen gondolkodás nélkül végzett, ami éppen eszébe jutott, anélkül hogy csak egy pillanatra is megfontolta mi fog történni.

Az utca csendessége kellemetlenül hatott reá, a két nő suttogása a mellékszobában úgy kinozta őt, mint a lelkiismeret szava. Szomorúan mormolta újra magában: »Meg kell halnom, meg kell halnom!«

»De hogyan?« kérdé önmagától. »A víz alatt? Nem, nem, semmi esetre sem. Praudino csak gondolkozott, s nem tudta elhatározni magát semmire; mert ha már valaki annyira jut, hogy nem tudja, miként éljen tovább akkor tüstént egy sokkal nehezebb kérdéssel áll szemben: miként haljon meg?«

Egy jó pisztoly lövés a szív közepébe? — Igen, ez az! — de hogyan találja majd éppen a szívet?

Praudino ujjával tapogatta mellét, de nem volt képes saját szíverését megérezni. Szíve csendes volt, nem mozdult, — csaknem úgy látszott, mintha elveszett volna.

(Folyt. köv.)

TAVIRATOK.

A pápa áldása.

Budapest, november 16. (Saj. tud. táv.) A pápa nevében Rampolla bibornok a következő táviratot intézte Vaszary hercegprimáshoz:

„Cardinale Vaszary, primata, Budapest, Ungheria.

S. Patre ha gradito i sentimentis espressi da vostra Eminenza e manda l'implorata benedizione.

Card. Rampolla.“

„Vaszary bibornok primásnak Budapest, Magyarország.

Ő Szentsége meghagyásából tudatom Eminenciáddal, hogy apostoli áldását adja Önökre.

Rampolla, bibornok.“

A delegáció mai ülése.

Bécs, november 16. (Saj. tud. táv.) A delegáció ma déli 1/2 1 órakor ülésezett. Elnökül Thun Ferencz grófot választották meg, ki hosszabb beszéddel nyitotta meg az ülést. Goluchovszky gróf bejelentette, hogy a delegáció holnap délelőtt járul ő Felsége és 19-én a királyné elé. — s hogy ő Felsége a delegációk fogadása után Budapestre megy, honnan szombaton tér vissza.

Budapest, nov. 16. (Saját tud. táv.) A magyar delegáció délután öt órakor tartotta ülését. Jelen voltak: Nakó Kálmán, Goluchovszky, Kállay Steneck, Szapáry, Széll, Bánffy és Jósika. Nakó Kálmán mint, korelnök nyitotta meg az ülést, mely után elnöknek Szapáryt, al-elnöknek pedig Széll Kálmánt választották meg. Szapáry a delegáció jóindulatát kérte. Hivatkozott több koronás fejedelemnek békés nyilatkozatára. Kiváncsosságnak tartja a két állam közti jó viszonyt és kéri a tagokat, hogy ne irigységgel, hanem jóakarattal viseltesenek egymás iránt. Végül érinti a király érzését a nemzettel és Isten áldását kéri ő felségére. A delegáció tagjai állva hallgatták végig Szapárynak a királyra vonatkozó beszédét.

Végül Bánffy bejelentette, hogy a király holnap délelőtt fogadja a delegációt.

Közös költségvetés.

Budapest, nov. 16. (Saját tud. táv.) Ma jelent meg a közös minisztériumok költségvetése. Ennek sommája a következő: 53,598,890 frttal előirányzott hátszámított és a magyar kincstár terhére levonandó 2% levonásával 102,691,120 frt 84 kr. Ebből Ausztriára esik 70%: 71,883,784 frt 59 kr. marad ránk 30%: 30,807,836 frt 28 kr. Összesen 8,151,400 frtnyi póthitelt vettek igénybe. Legnagyobb részt a pénzügyi tárca terhére.

Esterházy gróf és a Dreyfus-ügy.

Budapest, november 16. Saj. tud. táv.) Dreyfus fivére tegnap levelet intézett Billott hadügyminiszterhez, melyben Esterházy gróf volt parancsnokot mondja azon levél szerzőjének, amely azt az állítást tartalmazta, hogy bizalmas katonai okmányok egy külföldi hatalom ügynökének lettek kiszolgáltatva és mely a Dreyfus ellen emelt vád alapjául szolgált. Ezen levél volna a hirhedt bordereau. A »Figaro« hozzá teszi, hogy Esterházy gróf Billot-hoz levelet írt, melyben ezen vád ellen tiltakozik s követeli, hogy alkalom adásék neki magát a hadbíróság előtt tisztáznia. Más verzió szerint Esterházy gróf szeptemberben Oroszországba utazott.

A bécsi diáktüntetés vége.

Bécs, nov. 16. (Saj. tud. távirata.) A rektor az egyetem fekete tábláján hirdetményt tesz közzé, amelyben konstatálja, az ismételt figyelmeztetések dacára szombaton történt sajnálatos eseményeket, amelyek miatt a vétkeket szigorúan felelősségre vonják. Azután inti a hallgatókat, hogy tartózkodjanak az ilyen dolgoktól, amelyek az egyetemnek mint Alma-mater-nek és a politikai mozgalmaktól távol álló iskolának tekintélyét és méltóságát megtagadják és a tanárok működését gátolják és amelyek ellen a rektor teljes szigorral lesz kénytelen eljárni. A hirdetmény fentartja az oszlopcarnokban és a folyosókon való csoportosulásokat tiltó rendeletet.

Esterházy gróf a Dreyfus-ügyről

Budapest, nov. 15. (Saját tud. távirata.) Esterházy Ferenc gróf ma több párisi lap szerkesztőségében a következő nyilatkozatot

tette: Most érkeztem Londonból. Hetek óta tudok az ellenem szót komplottról és jelentést is tettem erről a hadügyminiszternek, valamint Faure elnöknek is. — A gróf azután felmutatott egy iratot, *Billot Piquarde*-től, a hadügyminiszterium osztályfőnökétől, ki most Algriba van, s a ki eleinte *Dreyfus* védte, később azonban elfordult tőle. Ezen irat feltételül bezonyítja *Dreyfus* bűnösségét. — Érdekes azon mód, miként jutottak *Dreyfus*-ék azon gondolatra, hogy az áruló *Esterházy* gróf lenne. Egy bankár megvásárolta a *Dreyfus*-ról szóló könyv egy példányát, mely a *Dreyfus* ellen bizonyítékul szolgáló levél fakszimilejét tartalmazza. Ezzel aztán *Scheurer-Kestner*-hez ment, s ott kijelentette, hogy ismeri a levél íróját, a ki minden valószínűség szerint *Esterházy* gróf és nem is más. *Scheurer* is ezen a nézeten volt s a párisi kamara számos tagja szintígy gondolkozik. A kormány melynek állását a körülmény nagyon is veszélyezteti, ma minisztertanácsot tartott ez ügyben. Holnap nyilatkozatot tesznek közzé.

A bécsi püspöki értekezlet.

Bécs, nov. 16. (Saját tud. távirata.) Schönborn gróf herczeg-érsek elnöklete alatt ma délelőtti tanácskozást tartottak a folyó hó 23-kán kezdődő nagy püspöki értekezlet dolgaiban.

A keletindiai pestis.

Budapest, novem. 16. (Saj. tud. táv.) A pestis Poonában (Bombay mellett) nem szűnt meg. Az utolsó 48 órában 134 megbetegedés és 94 haláleset fordult elő. A szomszédos kerületekből is sok pestis-betegedést jelentenek. A poonai kórházakban 630 beteg fekszik. A város majdnem teljesen lakatlan.

Gazdasági bizottság diszlakomája Berlinben.

Budapest, nov. 16. (Saját tud. távirata.) Vilmos császár tegnap este jelen volt a *Posadowsky* gróf belügyminiszteri államtitkár által a gazdasági bizottság tiszteletére adott ebédnél, a melyen *Hohenlohe* herczeg birodalmi kanczelláron kívül *Miguel* dr., *Brefeld* és *Hammerstein* báró államminiszterek, *Nieberding* és *Thielemann* államtitkárok, *Eulenburg* gróf és *Lucanus* dr. Bajorország, Szászország és Württemberg követei, valamint *Plessen*, a katonai iroda főnöke is részt vettek. A császár a bizottság összes tagjait külön-külön bemutatatta magának és behatóan tudakozódott az egyes iparágak felől. Különösen a délnémetországi tagoknak, a kiket a császárnak legelőször mutattak be, okozott nagy örömet a császár nyájassága és a gazdasági kérdések iránt való beható érdeklődése. A császár a beszélgetés folyamán melegen pártolta a csatorna rendszer kiépítését és azt a szándékát is kifejezte, hogy a fontos üléseken részt fog venni. A császár este 10 órakor eltávozott.

Kuba nem kap autonómiát.

Budapest, november 16. (Saj. tud. táv.) Washingtoni távirat szerint Maximo-Gomez levelet tesz közzé, amelyben Kuba autonómiáját visszautasítja.

A svéd baloldal fényes győzelme.

Budapest, nov. 16. (Saját tud. táv.) A mai christiániai választásokkal, amelyeknél a baloldal meghódította Lauwrik város kerületét, a storthing-választások befejeződtek. A storthing e szerint 79

baloldali és 35 jobboldali képviselőből és a mérsékelt irányú képviselőkkel áll. Ed-dig a baloldálnak 59, a jobboldálnak és ma a mérsékelt pártnak 55 tagja volt.

A megsértett konstantinápolyi nagykövetségünk.

Budapest, nov. 16. (Saját tud. táv.) Arra az esetre, ha Konstantinápolyban a csütörtöki határnapig nem adják meg az osztrák-magyar nagykövetség által követelt elégtételt, Calice báró, eltekintve a már elhatározott elutazástól, még más intézkedéseket is tesz a tervbe vett kényszerítő rendszabályok végrehajtására.

Az angolok a német külügyi állapotokról.

Budapest, nov. 16. (Saját tud. távirata.) A »Times« Németországnak a Chinában meggyilkolt két német misszionárius ügyében tett lépéseiről írván, kifejté, hogy a németek a csapatok partra szállításával a Kiant-San öbölben megmutatták, hogy nagyon jól ismerik a kínaiak jellemét. A német sajtó ugyan már az állandó okkupáció gondolatában kéjeleg, de valószínűleg tüllo ezzel a kormány czélján. Más nemzetek, különösen Oroszország kényszerítve látná magát rokonszenvével elfordulni Németországtól Kinához, ha az okkupáció a mostani vitás eset elintézése után sem szűnnék meg.

A görög fegyelmi tanács végzése.

Budapest, nov. 16. (Saj. tud. táv.) Az athéni fegyelmi tanács nyugállományba helyezte Rastopulos kapitányt. Anastasio mérnököt haditörvényszék elé állítják.

A buenos-ayres-i kölcsön-ügy.

Budapest, november 16. (Saj. tud. táv.) A Reuter-ügynökség jelenti Buenos-Ayresből, hogy a tartományi kölcsön kérdésének megoldását 1838-ra halasztották.

KÖZGAZDASÁG.

A méhek betelelése.

A betelelésben belső és külső elrendelést különböztetünk meg. Amaz a kaptárok belső állapotára vonatkozik, nevezetesen a méz mennyiségére, mikénti elhelyezésére, a lépek minőségére, a népesség erejére, az anya jószágára stb. Mindenről e helyen tavaly bőven volt szó. Ezen belső elrendezésnek minden méhesben még idejében, szeptember, október hó meleg napjaiban kellett megtörténnie; de óhajtható, hogy a külső elrendezés is, vagyis a kaptároknak melegítő anyagokkal való külső burkolása is, még a fagyok beállta előtt elvégeztessék, mert a téli fészket elfoglalt méhekre minden zörejt és zavargást károsan hat.

Mindazonáltal, ha vannak oly törzseink, melyeknek még hiányzik valami a jó meleg betakarásból, úgy ne késsünk azokat rendbe hozni.

Vitatkoznak a méhészek, a hideg és meleg betelelés jóságát felett. Igen meleg betelelés mellett levegő hiánya, hideg betelelés mellett meleg és víz hiánya miatt pusztulnak a méhek, tavasszal pedig egyre-másra vérhasba esnek. Nem szenved azonban kétséget, hogy legjobb a jó meleg betelelés, de úgy, hogy friss levegőben egy perezzre se szenvedjenek hiányt a méhek.

A dolog igen egyszerű.

Magától érte, hogy a fészkek nagyságát — több vagy kevesebb kéret*) — a méhek mennyisége állapítja meg, a hidegebb idők beállta-

*) Ingatható szerkezetű (Dierson) méhlokokról szólnunk, mert parasztkasokban, ezeknek kupalakjai miatt, kevés tárral is jól telelnek a méhek. De a jobb és jövedelmezőbb méhészkedés mégis csak a kaptárokból lehetséges.

val tömjük ki gondosan a mézűrt, de a költőtérben is az ablak előtti egész űrt puha sarjuval vagy pelyvával, különösen ügyelve arra, hogy a belső meleg elillanása sehol helyet ne találjon, úgy hogy a kaptár*) köröskörül és fent egyenlő melegségű legyen. Nemcsak a kellő magasságu hőfok miatt szükséges ez, hanem azért is, hogy a méhek télen vízhiányban ne szenvedjenek.

A méhek ugyanis télen, midőn a megdermedés veszélye nélkül egyik lépről a másikra sem mozdulhatnak, mert a melyik a téli csomót elhagyja, az halálra, — vízhiányt szenved a meleg levegő párateltségéből merítik. Ha azonban a kaptár valamely oldala hidegebb a másiknál (rendesen az ablak üregje felőli) úgy ott nagy tömegben verődnek le a párák, sűrű cseppekben gyöngyöznek alá, a kaptár alján azután, hol a hő 0°-nál is lejjebb száll, jégképződik s egész jégcsapok, jégmezők találhatók az ilyen egyenetlen hőfoku kaptár alján; így aztán épp az a törzs szenved legtöbbet vízhiányban, melynél cseppfolyós vagy jégalakban legtöbb vizet láthatunk. Nem lehet tehát eléggé ajánlani, hogy a méztér és fészkek előtti űr egész a kaptár fenekéig jó szorosan betöméssek rossz hővezető anyagokkal.

De nem kell-e a túlmelegtől és levegőhiánytól félni? Nem. Épen nem, ha a röplükat egész terjedelmében nyitva hagyjuk.

Amennyire ugyanis szükségük van a méheknek felül a melegre, ép oly szükségük van alól a friss levegőnek folytonos beömlésére. Ez utóbbi nemcsak az esetleges meleget vezeti el, de megújítja a rossz, szénsavas levegőt, melyet a méhek folytonos lélegzése eredményez.

Amint nincs mit félni felől a nagy melegtől, úgy nincs mit félni alól a röplükat bő megnyitásától. Persze legalább is középerjű népekről van szó, amiket betelelni érdemes. A külső légmérséklet nagy ingadozásait maguk a méhek egyenlítik ki a téli méhesomó lassu, fokozatos összehúzódása vagy kiterjeszkedése által.

Ha attól kellene félni, hogy az egész terjedelmében nyitvahagyott röplükon egér hatol be, úgy ennek szegrek beszúrkálása által elejét vehetjük. Különben a röplükat mindig szabadon legyen.

Ügyeljünk arra, hogy azt valamely akadály (pl. holt méhek) el ne zárják.

A melegben, vízben és levegőben hiányt nem szenvedő méhek, ha külföldön háborítottan csend övezi őket, — keveset fogyasztanak, vidám erőben érik meg a napsugaras tavaszt, midőn a méhészt reményteljesen veszi fel teendőinek ősszel elejtett fonatát.

Mártonfalvi.

*) Minden jó kaptár kettősfalu, a falak közé ki-belelve.

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatalától.

1885/97 rkp. sz.

Árverési hirdetmény.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatala, mint első fokú iparhatóság részéről közhírré tétetik, hogy a Gazdasági és iparbanknak Amigó Mór kezelése alatt álló Nagyváradon a Zöldfa-utca 26-ik számú háznál levő kézi üzletében 1897. évi november hó 24-én délelőtti 8 órától kezdődőleg árverés fog tartatni, mely alkalommal 279 darab elzálogosított tárgy fog eladatni.

Az iparhatóság részéről az árverésnél a felügyeletet az 1881. évi XIV. t. cz. 4 §-a értelmében Sarkadi József rendőrbiztos fogja teljesíteni.

Árverési feltételek, — a vételár azonnali kifizetése s a megvett tárgyak rögtön elvitele.

Az elzálogosított ezen árverésről azon figyelmeztetéssel értesítetnek, hogy az árverés alá bocsájtandó tárgyak tétel számai, úgy a rendőrkapitányi hivatal hirdetési tábláján, mint a kézi zálogüzlet helyiségének ajtaján kifüggesztett jegyzékből megtudhatók.

Nagyvárad, 1897 november 11-én.

Ifj. Rimler Károly.
rendőrkapitány.

Biharvármegye legolcsóbb központi női-felöltők

Kérem
a czégre vigyázni!

ÁRUHÁZA.

Kérem
a czégre vigyázni!

MÁRKUSZ JÓZSEF

Nagyvárad, Zöldfa-utca elején.

Mölgyeim!

321 8-10

Mindenkinek saját érdekében áll áruházamat meglátogatni mielőtt szükségletét fedezné, ho roppant választékban az újdonságok megérkeztek. Női és gyermek felöltők meglepő olcsó árakban *külön berendezett próba termék.* Vidékre kívánatra képes árjegyzékek és kelme minták bérmentve küldetnek meg.

1 drb. kabát szép síma posztóból 5 frt 25 kr.	Crull kabát csinos zsinórzattal 9 frt.	Ullrich kabát igen csinos állású divatos zsinórzással selyemmel bélelve 14 frt	Gyermek kabátok legcsinosabb állásokban 4—12 frtig.
Csinos kétsoros kabát 6 frt 50 kr.	Párizsi újdonság, Toln kabát legújabb zsinór díszszel 11 frt.	Cleopatra elegáns mutatós kabát, izléses betűzéssel 15 frt.	Gyermek köpenyek Gallérral . . . 3—7 frtig Empir . . . 4—9 frtig
Feltűnő elegáns kabát 7 frt 50 kr.	Amelie, zsinórozott selem béléssel 12 frt 50 kr.	Menotti elegáns kabát divatos zsinórzással legdivatosabb színekben 16 frt.	Tibet és szörme gallérok bámulatos olcsó árakban.
Igen divatos téli kabát 8 frt 50 kr.	Keau kabát a szélén izlésesen zsinórozva 12 frt.	Luther kabát 17 frt 50 kr. Trilby kabát 22 frt.	Bundák és félradok legolcsóbb bevásárlása.

Szives tudomásul!

A nagyérdemű közönségnek a bevásárlások megkönnyébbítésére havi és heti részletfizetést rendeztem be mindennemű férfi és női divatcikkekre minden túlfizetés nélkül.

Vászonneműek:	Schiffonok:	Asztalneműk:
1 vég jó minőségű csoda vászon 30 rőf 3.40	1 vég jó minőségű spanyol schiffon . . . 4.98	Egy 6 szem. damast teríték . . . 2.50
1 vég jó » Rumburgi » 30 rőf 5.50	1 vég jó » Chinai » . . . 5.75	Egy 12 » » » . . . 5.—
1 vég jó » » » 30 rőf 6.50	1 vég jó » Tokió » . . . 6.25	Egy 6 » színes készlet . . . 1.50
1 vég jó » Honi » 30 rőf 5.90	1 vég jó » Scroll » . . . 6.50	Egy 6 » ajour » . . . 4.—
1 vég jó » Iris » 30 rőf 7.90	1 vég jó » Tigris » . . . 6.95	6 drb amerikai törölköző . . . 2.40
1 vég jó » Szepességi » 30 rőf 5.25	1 vég jó » Damast gradl . . . 6.60	6 drb damast » . . . 2.—
1 vég jó » » » 30 rőf 6.25	1 vég jó » valódi Damast gradl 9.80	6 drb szepességi » . . . 2.65
1 vég jó » Lepedő » 8/4 8.40	1 drb. Takács szövött derekalj . . . 2.50	6 drb bojhos színes törölköző . . . 3.85

Szenzáció! 1 drb 2 személyes 5 zsinóros selyem paplan paplan paplan 6.50

1 téli angol ruha kelme teljes ruhára való 1.40. 1 teljes himalaja ruha 2.50 1 teljes angol ruha 3 frt. 1 különleges divat 4.25	Francia és angol kelmékben különlegességek. Fekete színtartó gyapjú kelmék gyári áron alul. Flanelek 20 krtól.	Fehér és krém kelmék lezállított árban. Mintázott angol blous bársonyok 55 kr. Bársonyok dus választékban.	Színes selymek 35 krtól Fekete div. selymek 85 » Színes plüschök . 85 » A legújabb díszneműkben nagy választék.
--	--	--	--

Flanel takarók 2000 drb választékból legújabb minták 1.80.

Divatos mosó barchet jó színekben 14 kr. Francia barchettek meglepő mintázattal tartós színekben 24 krtól feljebb.	Feh. pique barchet gyönyörű mintázattal 21 krtól feljebb. Fehér Schnürl barchet 30 krtól feljebb.	Igen jó meleg flanel alsószoonya 1 frt. Flanel alsónadrág 75 kr Szatén alsószoonya flanel béleléssel alól himzéssel 3.25	Igen jó minőségű férfi meleg alsó ing 90 krtól feljebb. Ugyanolyan alsó nadrágok pölhös belzettel 90 krtól feljebb.
---	--	--	--

Foulard szatén olcsóbb mint bárhol, 10 kr. méterje.

Nyomatott lap tulajdonos: Szent-László nyomda-részvénytársaság Nagyváradon